

VANG workshop gemeente Oldambt

Verkenning kansen en mogelijkheden voor behalen VANG-ambities

Van : Paul de Bruin, Eline Nijmeijer (IPR Normag)

Datum : 24 mei 2019 2019

Betreft : Kort verslag workshop 24 mei 2019

Deelnemers aan de workshop

Gemeente Oldambt: Bard Boon (wethouder en portefeuillehouder), Bernard Meulman (beleidsadviseur), Roelof Eilders (milieubeleid), Richard de Groot (inkoopbeleid), Charone Tellegen (communicatie), Tineke Oost (Belasting, afvalstoffenheffingen), Dorien Kwant (Belastingen, afvalstoffenheffingen); Auktje Kuiper (Buitendienst); Arjan Tonnis (Afeer), Frits van der Werff (Stadsbeheer gemeente Groningen), Arco Marissen (Area Reiniging, productmanager), Anneloes Oldenburger (Virol) Paul de Bruin, Eline Nijmeijer (IPR Normag, procesbegeleiding)

Algemeen

- De gemeente Oldambt heeft sinds 2015 diverse maatregelen op het gebied van huishoudelijk afvalbeheer ingevoerd. De gemeente staat nu voor een evaluatie van de uitgevoerde maatregelen en het opstellen van een actieprogramma voor de komende jaren.
- In het kader van het VANG-support programma van de NVRD heeft de gemeente Oldambt gevraagd om ondersteuning gevraagd bij het organiseren van een workshop met betrokkenen op het gebied van het gemeentelijk afvalbeheer. IPR Normag is door de NVRD verzocht deze ondersteuning te bieden.
- Het doel van de workshop (c.q. brainstormsessie) is het verkennen en bespreken van mogelijke verbeteropties en de plussen en minnen. De uitkomsten van deze workshop kunnen vervolgens worden meegenomen bij het opstellen van het actieprogramma voor de komende jaren.

Bijlagen bij dit verslag:

1. Sheetpresentatie van de workshop
2. Uitnodiging en programma
3. Grondstoffenmonitor gemeente Oldambt

Terugblik afvalbeheerbeleid en gerealiseerde prestaties Oldambt

De volgende onderwerpen zijn onder meer gepresenteerd en besproken:

- Afvalbeheer is sturen op gedrag doormiddel van: Communicatie, verleiden met serviceprikkel, prijsprikkel, en door handhaving. Gemeente Oldambt heeft dit de afgelopen tijd uitgevoerd met o.a. Diftar, PMD zakken en minicontainers voor laagbouw, inzameling retourstoffen door Afeer, en frequentie wijziging van ophalen restafval.
- Resultaat: forse daling van aanbod restafval sinds invoering beleid. Duidelijk sprake van een trendbreuk.
- Oldambt scoort in haar prestaties goed in vergelijking met vergelijkbare gemeenten in de regio.
- Inmiddels er de daling veranderd in een stabiele prestatie. De hoeveelheid restafval en de hoeveelheden gescheiden recyclebare grondstoffen is de afgelopen jaren stabiel gebleven.
- Hoe kan gemeente Oldambt toch naar de 30 kg per inwoner restafval in 2025 en uiteindelijk naar 0 kg? Is een dergelijke reductie praktisch, technisch mogelijk?
- Gebaseerd op de beschikbare sorteeranalyses, waarbij de herbruikbare grondstoffen die zich nog in het restafval bevinden wordt gemeten, bedraagt de maximaal te behalen reductie 80 kg (minder restafval, door meer scheiding van grondstoffen) per inwoner per jaar.
- De huidige hoeveelheid restafval bedraagt circa 150 kg, minus maximaal 80 kg leidt tot een theoretisch haalbare doelstelling van 70 kg restafval per inwoner per jaar. Dat betekent dat er verder gekeken moet worden dan het inzetten op het scheiden wat nu nog in het restafval terecht komt. Ook preventie is belangrijk. Hier speelt producentenverantwoordelijkheid in de toekomst een grote rol. Ook het verkennen van de mogelijkheden voor nascheiding van het (grof en fijn) huishoudelijk restafval is van belang.
- Voor het optimaliseren van het effectief gemeentelijk afvalbeheerbeleid heeft het de voorkeur dat buurgemeenten en gemeenten in een regio zoveel als mogelijk een eenduidig beleid voeren.
- Gemeente Oldambt zet sterk in op de bewustwording bij inwoners van de waarde van grondstoffen. Het beleid is er dan ook op gericht dat het inwoners zo gemakkelijk mogelijk wordt gemaakt om grondstoffen gescheiden aan te kunnen bieden (accomoderend beleid). en het aanbieden van restafval wordt juist ontmoedigd (restrictief beleid), niet door het onmogelijk te maken maar wel minder gemakkelijk (inzamelfrequentie minicontainers, gedifferentieerde tarieven).
- Buurgemeenten overwegen te kiezen voor het nascheiden van PMD uit huishoudelijk restafval. Dit betekent dat een recyclebare grondstof (van waarde) via c.q. samen met het restafval wordt ingezameld. De sturingsinstrumenten met het doel accommoderend beleid voor grondstoffen en restrictief beleid voor restafval zijn daardoor minder zuiver toepasbaar.

Brainstorm Kansrijke Mogelijkheden

Op basis van een brainstorm hebben de deelnemers hun suggesties en ideeën – via post its – vermeld op een schema. Gecategoriseerd per grondstofstroom en type maatregel. In het vervolg van deze paragraaf worden de aangereikte kansrijke mogelijkheden kort toegelicht.

	Serviceprikkel/ voorzieningen	Financiële prikkels	Communicatie Participatie	Handhaving	Technische Be-/verwerking	Generiek
GFT						
Oud papier						
Glas						
Kleding/textiel						
PMD						
Luiers						
Overig						
Milieustraat						
Restafval						
Generiek						

- **Generiek / communicatie**

- Participatie: de inzet van de afvalcoach intensiveren. Bewoners meer bewustmaken van het belang van grondstofscheiding en (o.m. taak afvalcoach) tips, aanwijzingen, et cetera.
- Bewustwording en motivatie:
 - o Aan inwoners zichtbaar maken wat met de gescheiden ingezamelde grondstoffen gebeurt.
 - o Algehele bewustwordingscampagne. Meer communicatie en informatie naar inwoners voor bewustwording en kennis over scheiden
 - o Resultaten grondstofmonitor delen met bewoners voor meer bewustwording
- Een 100-100-100 project opzetten/faciliteren. Dit project dient als 'drager' voor een communicatie-/participatiecampagne om inwoners te tonen hoe tot verdere reductie van restafval te komen.

- **Generiek / diftar**

- De prijsprikkel intensiveren: verhouding vast-variabel deel heroverwegen. Rekening houden met de prijselasticiteit van inwoners Oldambt.
Op basis van analyse blijkt de verhouding vast-variabel in Oldambt 80%-20% te zijn. Elders in het land is dit (gemiddeld) 60%-40%
- Huidige diftar is op basis van volume-frequentie.
Overweeg diftar op basis van gewicht + volume-frequentie.
- Naast prijsprikkel de informatieprikkel intensiveren. Meer creatieve informatieprikkels, bijvoorbeeld periodiek informatie over het scheidingsgedrag op niveau van huishouden, straat, buurt (ten opzichte van ...).

- Aandachtspunt is dat de kwijtscheldingsgroep relatief veel restafval aanbiedt, omdat voor deze groep de prijsprikkel wegvalt. Het is te overwegen om de kwijtschelding te beperken tot een bepaald maximum (aantal kg rest).
 - Ook is kamerbewoning en het effect op de afvalstoffenheffing een aandachtspunt
- **Restafval**
 - Serviceniveau meer restrictief: toepassen van omgekeerd inzamelen
 - Vaker/beter/creatiever feedback over huishoudelijke/straat/wijk prestaties
 - Creatiever beprezen van restafval: maximaal “x kg” restafval, en indien meer dan “y kg” restafval per periode (kwartaal, halfjaar, jaar) wordt aangeboden een boete wanneer meer dan 90 kg restafval op jaarbasis
 - Stoppen met inzamelen restafval aan huis, en ‘gratis’ bepaald aantal keer mogen brengen naar afvalbrengstation. Deze maatregel leidde tot interessante discussie. De uitvoerbaarheid wordt klein geacht.
 - Technisch nascheiden van het restafval (dus als aanvulling op het primair scheiden van grondstoffen aan de bron).
- **GFT**
 - Hoogbouw:
 - o GFT inzameling bij hoogbouw uitbreiden
 - o Inwoners ondersteunen bij het verzamelen van gft (dit zijn met name groente, fruit- en etensresten) in de keuken: keukenmanagement. Bijvoorbeeld aanbieden van een gft-bakje voor in de keuken.
 - Extra inzamelrondes in het voorjaar en de zomer
 - Het creëren van compostplekken in de wijk.
 - Faciliteren van thuis-composter.
 - GFT verwerking: is op dit moment uitsluitend compostering. Gekozen kan worden voor een duurzamer route van vergisting (productie biogas, als vervanger van aardgas) in combinatie met compostering.
- **Glas**
 - Adopteren van glascontainers door scholen. Een school adopteert één of enkele glascontainers, waarbij de betreffende school een sponsorbijdrage verdient voor het ingezamelde glas.

Het betreft primair een communicatie en participatie maatregel. Bewustwording van het belang van glas als waarde stroom. Bewustwording jeugd. Extra stimulans voor inwoners om glas gescheiden aan te bieden.

- **Textiel**
 - Meer inzetten op bewustwording en kennis. Meer duidelijkheid over de toegestane textiel. Vaak wordt uitsluitend gedacht aan 'kleding', maar in principe zijn alle textielproducten toegestaan.
 - Zakken beschikbaar stellen voor het gescheiden aanbieden van textiel en inzamelen aan huis (of via de retourstoffenwagen). Op deze zakken kan de lijst "wat wel en wat niet in de textielzak" worden geprint.

- **Luiers**
 - Inzamelen van luiers is kansrijk. Maximaal 20 kg per inwoner per jaar.
 - Diverse inzamelconcepten zijn denkbaar:
 - o Verzamelcontainers in de wijk en/of bij kinderopvang/scholen
 - o Minicontainer aan huis (uitsluitend voor huishoudens met luier- en incontinentiemateriaal)
 - Van belang is een geschikte recyclingroute. Indien er nog geen recyclingmogelijkheden zijn, kunnen luiers alsnog gescheiden worden ingezameld. Huishoudens met luier- en incontinentiemateriaal worden zodoende ontzien bij de beprijzing van het huishoudelijk restafval.

- **PMD**
 - Restafvalcontainers 1x per 5 weken (meer restrictief beleid) en PMD 1 x per week (meer accommoderend beleid)
 - Kwaliteit verbeteren inzameling PMD in ondergrondse verzamelcontainers

- **Milieustraatstromen**
 - Prijsbeleid milieustraat aanscherpen: alle herbruikbare grondstoffen gratis, uitsluitend ongesorteerd huishoudelijk restafval betaald. Afrekenen bezoek A.B.S op aanslag.
 - Bewoners betalen/belonen voor het inleveren van waardevolle grondstoffen
 - Aangebrachte materialen meer en beter scheiden: bouw en sloop afval, houtsoorten, et cetera.
 - Kringloop inzameling (herbruikbare goederen) op milieustraat mogelijk maken. Mogelijke rol Afeer.
 - Ongesorteerd grof afval nascheiden op de milieustraat en/of vooraf bij inname regisseren waar welke grondstof kan worden gestort
 - Promoten van sorteren KCA door het aanbieden van een emmer voor in huis
 - Meer circulariteit door het faciliteren/stimuleren van bedrijven die gebruik kunnen maken van de recyclebare grondstofstromen (als alternatief voor primaire grondstoffen).

-0-0-0-

VANG-support

VANG Workshop gemeente Oldambt Verkenning kansen en mogelijkheden voor behalen VANG-ambities

Oldambt, 24 mei 2019

Drs. ing. P. de Bruin (Paul)

E. Nijmeijer Msc (Eline)

● **Strategie** ● **Beleid** ● **Organisatie**

Programma (11.00 - 13.00 uur)

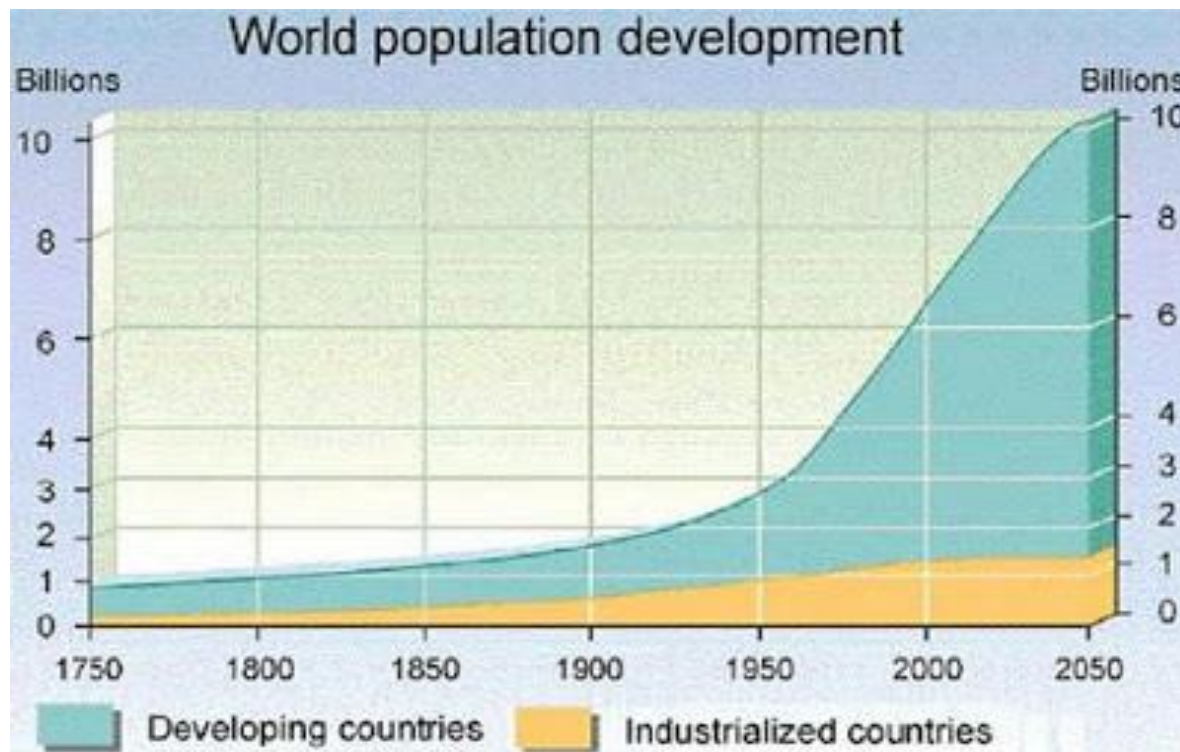
1. Opening en kennismaking van de deelnemers
2. Overzicht en terugblik afvalbeheerbeleid Oldambt
Gerealiseerde prestaties en overzicht inzamelvoorzieningen huidige situatie
3. Brainstorm
Verkenning kansen en mogelijkheden Oldambt voor behalen VANG-ambities
4. Beoordeling kansrijkheid van de geïnterviewde mogelijkheden
 - Bijdrage aan VANG-ambities en doelstellingen;
 - Praktische uitvoerbaarheid (technisch, operationeel, juridisch, financieel).
5. Afronding en afsluiting

24 mei 2019

2

Toename wereldbevolking

Doel: doorgeven van een duurzame samenleving

Bron: www.sustainablescale.org/areasofconcern

- Toename wereldbevolking én welvaart
- Bijna verdubbeling!!
- Dus:
 - Meer consumptie
 - Meer verstedelijking
- 3 x meer grondstoffen nodig in 2050

24 mei 2019

3

Van Afval Naar Grondstof

Gezamenlijke doelstellingen Rijk en VNG

- Nationaal Grondstoffenakkoord: Circulaire Economie in 2050
De Nederlandse economie draait in 2050 volledig op herbruikbare grondstoffen
- Landelijk Afvalbeheerplan (LAP3) en
Uitvoeringsprogramma “Van Afval Naar Grondstoffen” VANG
 - In 2020 maximaal 100 kg restafval per inwoner per jaar
 - In 2025 en nog slechts 30 kg restafval per inwoner per jaar

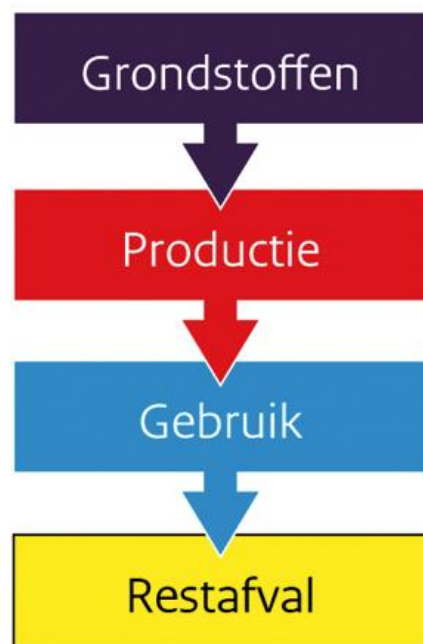
Gewogen gemiddelde Nederland (2017): 211 kg/inw. Oldambt (2018) 152 kg/inw.

24 mei 2019

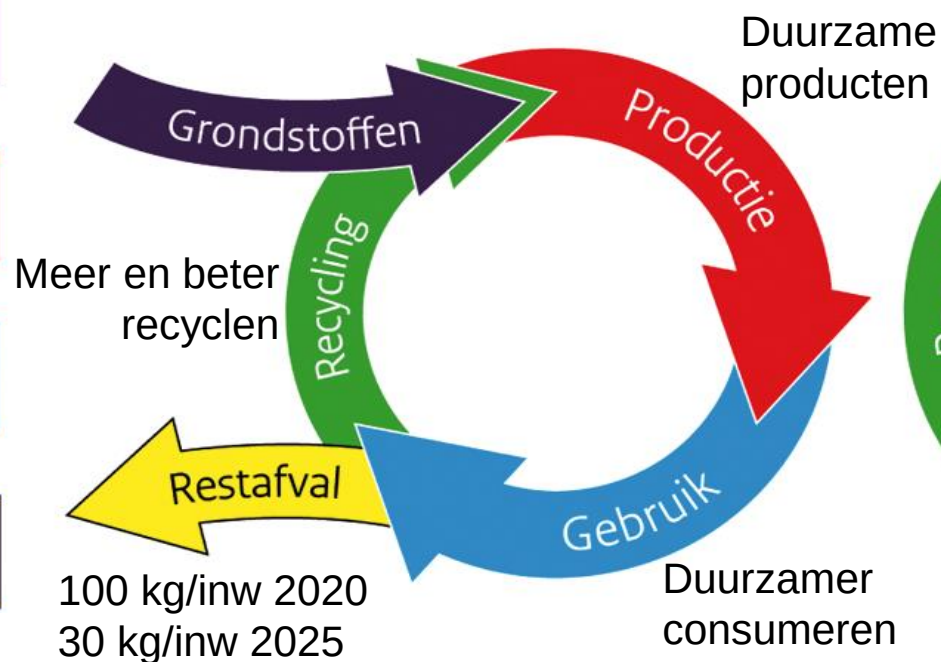
4

Naar een circulaire economie

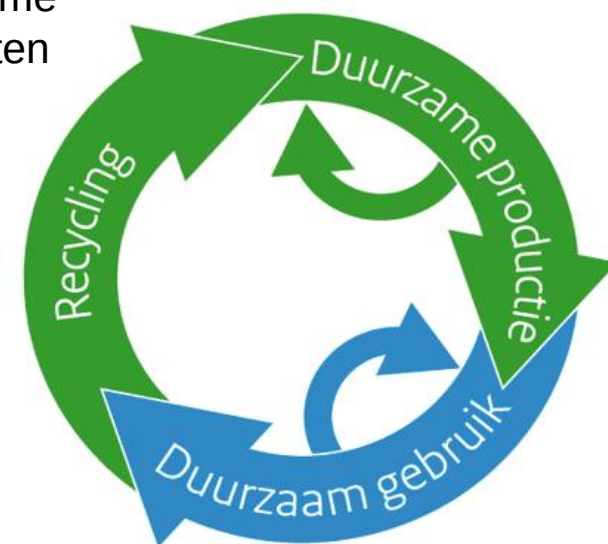
Lineaire economie

Keteneconomie met recycling

Circulaire economie

24 mei 2019

Van Afval Naar Grondstof

Wie ver wil komen, moet dichtbij beginnen
een cruciale rol voor de inwoners

- Communicatie (overtuigen, voorlichten en promoten)
- Verleiden met serviceprikkel (inzamelstructuur en voorzieningen)
- Prijsprikkel (+ of -)
- Handhaving

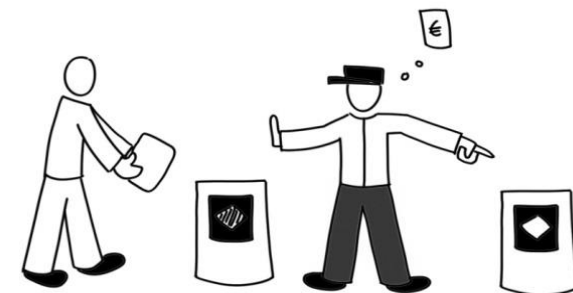
Overtuigen

Verleiden

Prijsprikkels

Dwingen

24 mei 2019

6

Afvalbeheerbeleid gemeente Oldambt

- Hoe pakt de gemeente Oldambt dit aan?
- Wat zijn de resultaten?

24 mei 2019

Maatregelen in de periode 2015 – ytd 2019

- Diftar
 - Sinds 2015: aanbieden grijze container (of zak in de ondergrondse container) variabel geprijsd
- Plastic verpakkingen en drankenkartons
 - Gescheiden inzameling PMD in zakken die gratis door de gemeente worden verstrekt. (Sinds 2015.)
 - Na proef in 2017 in 2018 gestart met de inzameling van PMD met minicontainers voor laagbouwaansluitingen.
 - Hoogbouw maatwerk: ondergrondse (pers)container, bovengrondse verzamelcontainer of inzameling met zakken.
- Kringloopwagen (retourstoffen)
 - Inzameling met de kringloopwagen van Afeer is aangepast en opnieuw onder de aandacht gebracht
 - Naast textiel, metaal en kleine elektronische apparaten worden er nu ook frituurvet/olie en harde kunststoffen ingezameld. (Sinds 2015.)
 - Dit is in 2018 uitgebreid met speelgoed en boeken.
- Communicatie en participatie
 - Diverse vormen van afvalcommunicatie zoals projecten met scholen, afval app, plaatselijke media enz. Daarnaast gerichte informatie-verstrekking bij wijziging van beleid.
- Afvalbrengstation
 - Uitbreiding aantal te scheiden afvalstromen. Bijvoorbeeld met matrassen, harde kunststoffen en piepschuim (EPS).
 - In 2019 hebben alle inwoners een pas ontvangen voor het bezoeken van het afval-brengstation.

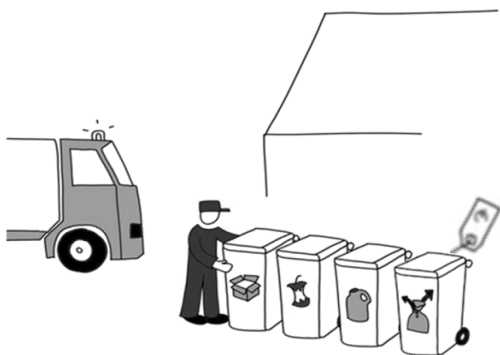
24 mei 2019

Huidige situatie

38.000 inwoners, 18.400 huishoudens, stedelijkheidsklasse 4

Service aan huis

1 x 2 weken

1 x 3 weken

1 x 4 weken

1 x 5 weken

Grofvuil aan huis

- Altijd mogelijk
- Restrictief beleid (afpraak, betaling)

Brengvoorzieningen

- Glas
- Textiel

24 OC's

20 OC's

Afvalbrengstation

- Altijd mogelijk / Oldambtpas
- Grondstoffen gratis
- Rest stromen betaald

Retourstoffen aan huis

- Afeer (voorheen Synergion)
- 1 x 3 weken

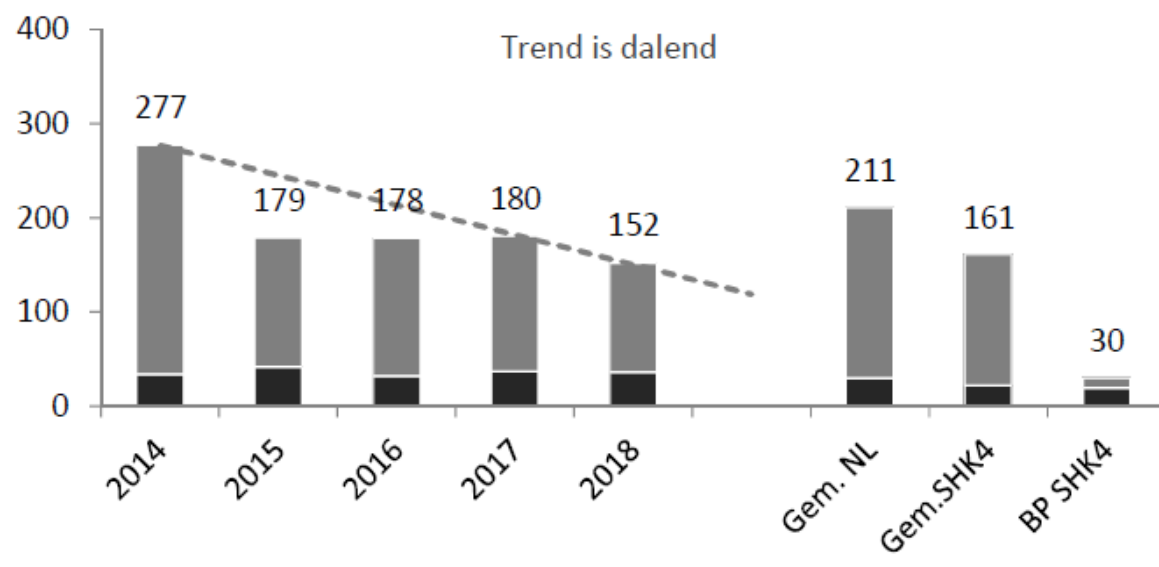
Chemokar
4 x per jaar

24 mei 2019

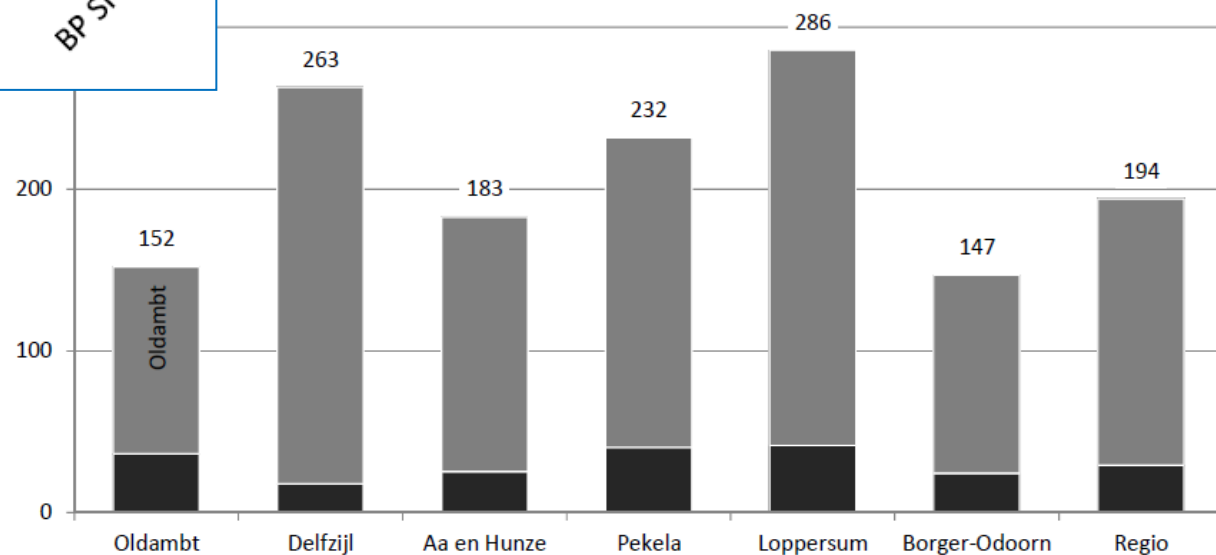
9

Resultaten tot nu toe en vergelijking met andere gemeenten

Huishoudelijk RESTafval (kg/inw.)

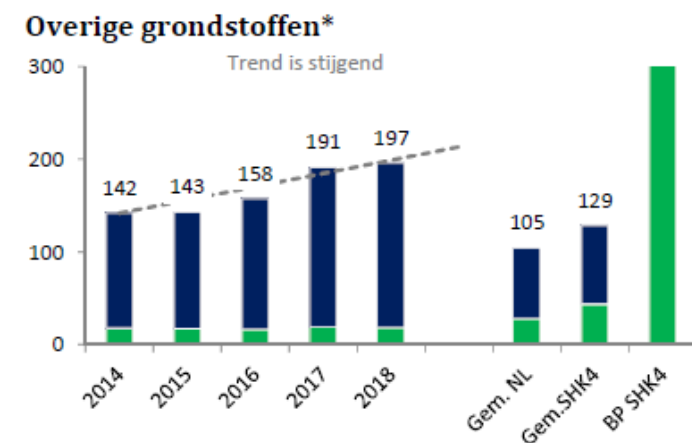
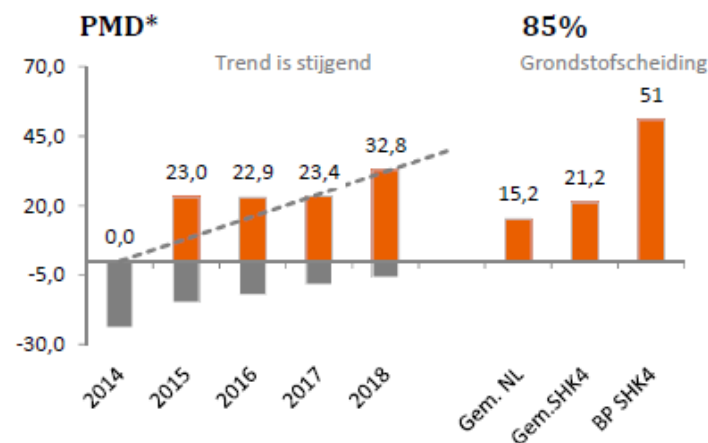
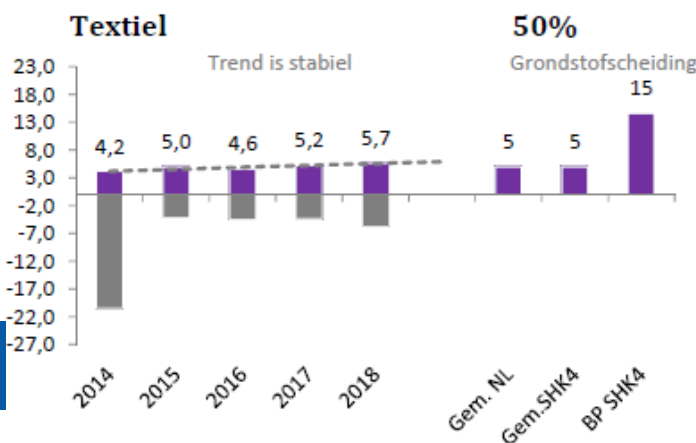
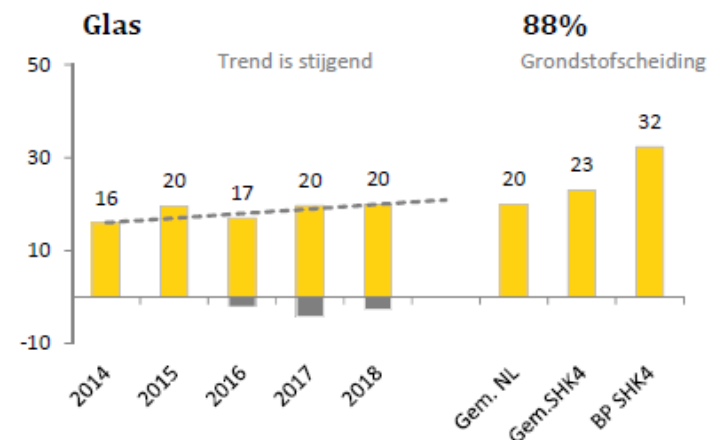
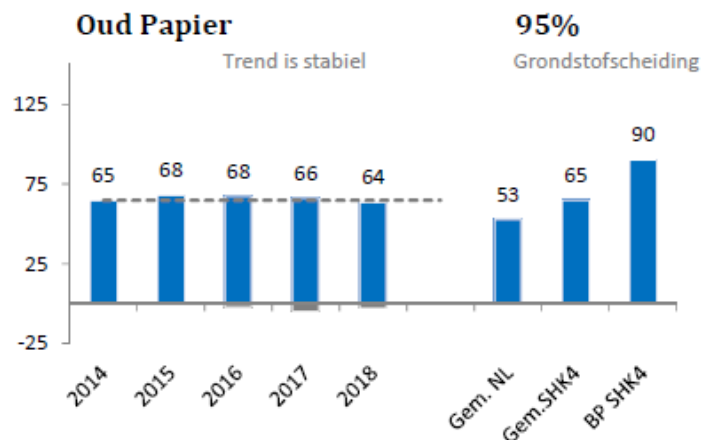
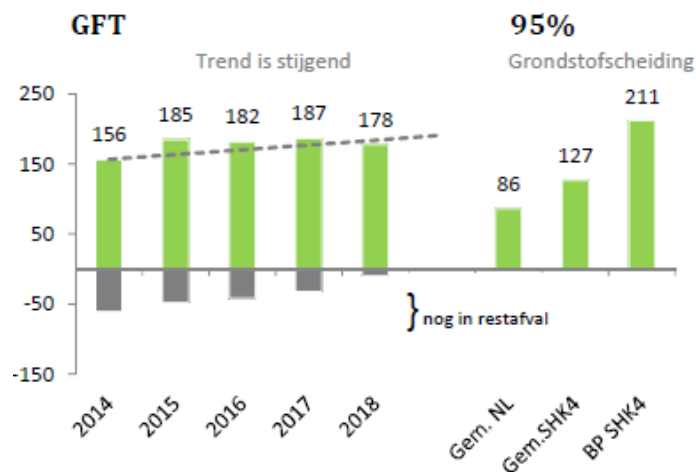
Vergelijking regio

24 mei 2019

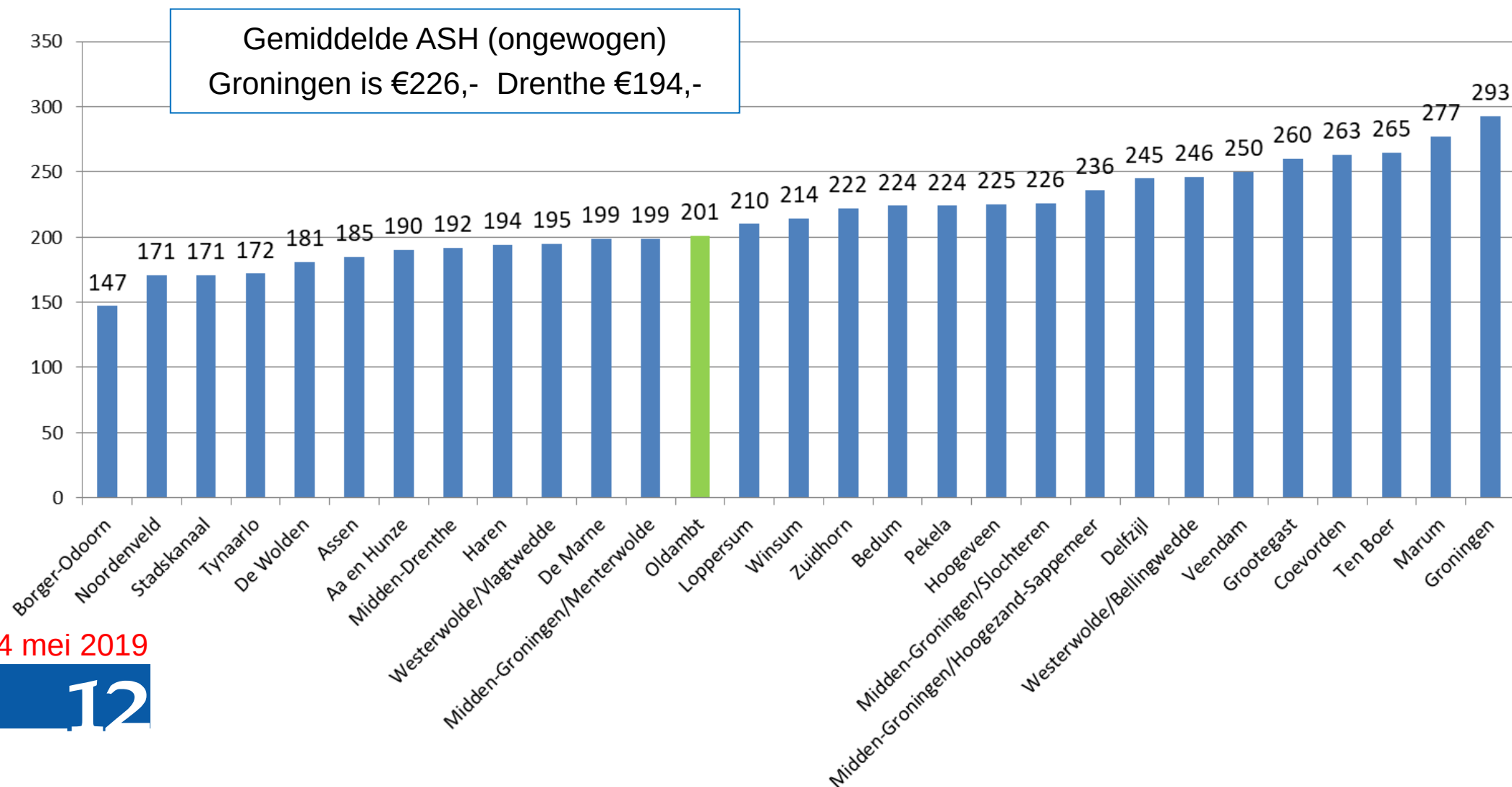
10

Grondstofscheiding

Afvalstoffenheffing gemeenten Groningen en Drenthe

Bron: RWS gemiddelde afvalstoffenheffing 2018 (100% kostendekkend), bewerking IPR Normag

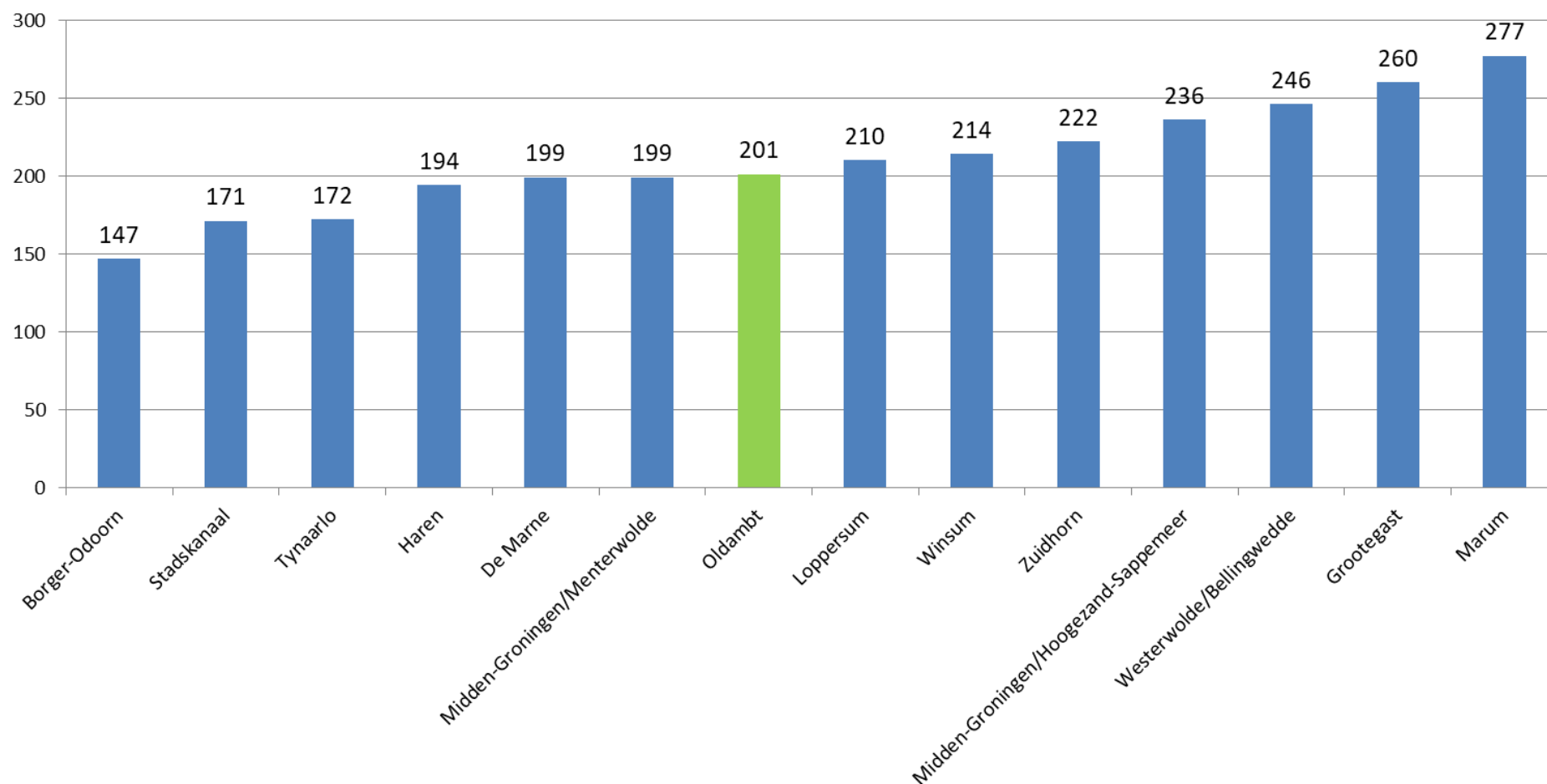

24 mei 2019

12

Afvalstoffenheffing gemeenten Groningen en Drenthe (diftar)

Bron: RWS gemiddelde afvalstoffenheffing 2018 (100% kostendekkend), bewerking IPR Normag

24 mei 2019

13

Tarievenbeleid Oldambt

Tarievenbeleid Oldambt:

- vast tarief: €161,50
- aanbieden 240L: €5,20
- aanbieden 140L: €3,00
- aanbieden Zak (OC): €0,60

verhouding vast – variabel 80% - 20%

Per huishouden (2018)	Gemiddelde kosten	Gemiddeld vastrecht	Gemiddelde variabel tarief restafval	Gemiddelde variabel tarief gft	Aandeel variabel tarief
dure zak	€ 180	€ 135	€ 1,38 /zak	€ 0,01/zak	25%
volume + frequentie*	€ 198	€ 123	€ 7,02 / lediging	€ 0,44 / lediging	38%
gewicht	€ 199	€ 111	€ 0,25 / kg	€ 0,20 / kg	44%
gewicht + frequentie	€ 206	€ 113	€ 0,25 / kg	€ 0,06 / kg	45%

* Al dan niet met bepaald aantal ledigingen in het vastrecht

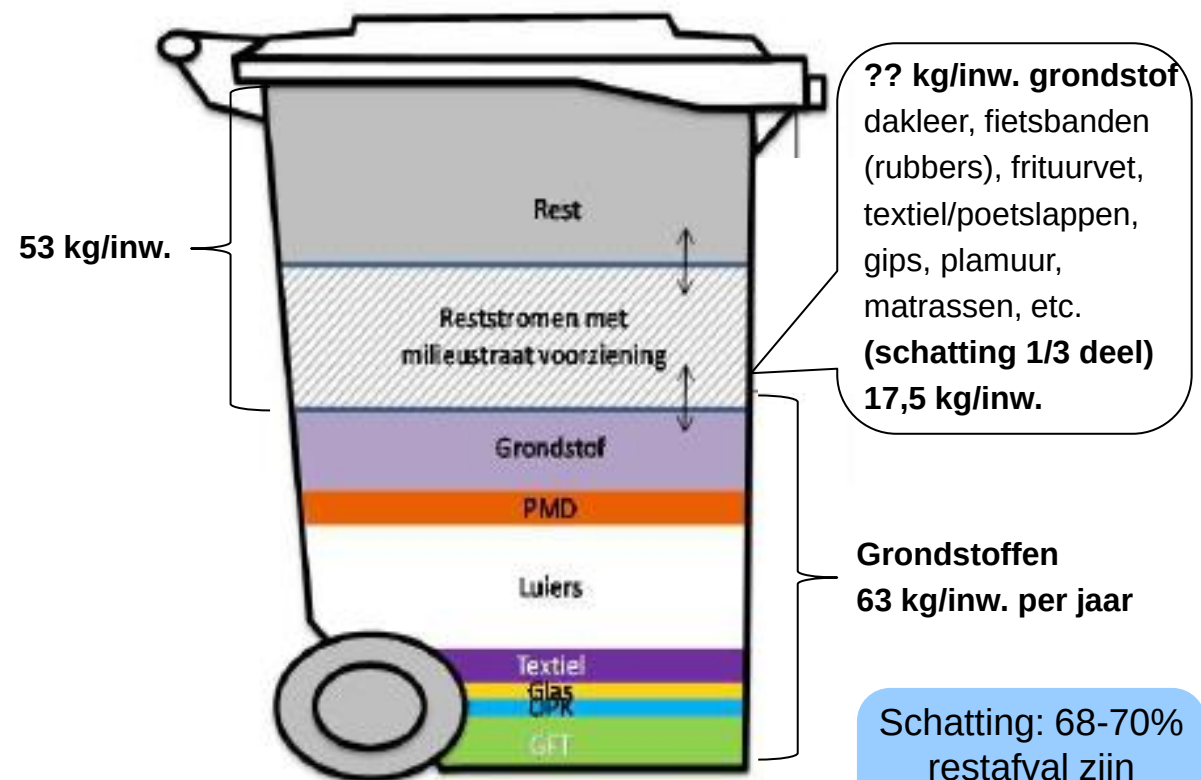
Bron: Afvalstoffenheffing 2018, Rijkswaterstaat. Bewerking IPR Normag

24 mei 2019

14

Er is meer mogelijk: grondstoffen in het restafval

(Bron: sorteeraanlyse fijn restafval 116 kg/inw)

Van 116 kg restafval (excl. 36 kg grof) is 63 kg grondstoffen (54%)

- 9,6 kg GFT
- 3,0 kg oud papier en karton
- 2,7 kg glas
- 5,7 kg kleding/textiel
- 5,8 kg kunststoffen/plastic
- 20,5 luiers
- 14,3 kg overig herbruikbaar = nog geen inzamelsysteem beschikbaar
- Grondstoffen hebben waarde
- Ook financieel

24 mei 2019

15

Kansrijke afval- en grondstofstromen

Verkenning afval- en grondstoffenstromen die interessant zijn om aan te pakken

Van 116 kg restafval 80kg grondstoffen

- 9,6 kg GFT
- 3,0 kg oud papier en karton
- 2,7 kg glas
- 5,7 kg kleding/textiel
- 5,8 kg kunststoffen/plastic
- 20,5 luiers
- 32 kg. overige recyclebare grondstoffen
(14,3 + 17,5) = deels wel / deels geen
inzamelsysteem beschikbaar

Ongesorteerd grofvuil 36 kg/inw.

Dialogo

- Max. reductie restafval theoretisch 80 kg
- Grondstoffen hebben waarde
- Reductie verbrandingsbelasting
€ 100.000,- (€ 5,- per huishouden)

24 mei 2019

16

Groslijst kansrijke maatregelen

- **Voorzieningen**
voor het scheiden en aanbieden van afval- en grondstoffen en het serviceniveau (beschikbaarheid, inzamelfrequentie, etc.);
- **Prijsprikkels**
zowel positieve als negatieve prijsprikkels
- **Handhaving en begeleiding**
- **Communicatie en participatie**
bewustwording, verleiden, informeren, betrekken, et cetera
- **Technische be- en verwerkingsmogelijkheden**
die kunnen bijdragen aan de reductie van het restafval en scheiding en gebruik van recyclebare grondstoffen.
- **Out of the box**

24 mei 2019

Inventariseren groslijst

	Voorzieningen / serviceprikkel	Financieel prijsprikkel	Communicatie / participatie	Handhaving	Technische be- en verwerkingsmogelijkheden	GENERIEK
GFT						
Oud papier en karton						
Glas						
Kleding/textiel						
PMD						
Luiers						
Overige grondstoffen / geen voorziening huidig						
Milieustraat stromen						
Restafval						
GENERIEK						

- a. Maartregel/idee
- b. Grondstof
- c. Doelgroep/gebiedstype

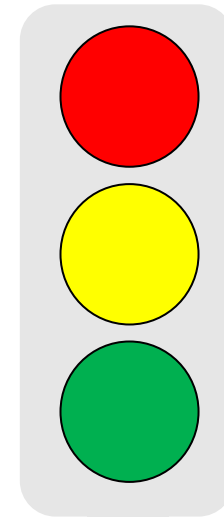
24 mei 2019

18

Gezamenlijke beoordeling groslijst

Beoordeling kansrijkheid geïnterpreteerde mogelijkheden

- Bijdrage aan VANG-ambities en doelstellingen;
- Praktische uitvoerbaarheid
technisch, operationeel, juridisch, financieel

24 mei 2019

19

Een productieve ochtend

	Serviceprikkel/ voorzieningen	Financiële prikkels	Communicatie Participatie	Handhaving	Technische Be-/verwerking	Generiek
GFT						
Oud papier						
Glas						
Kleding/textiel						
PMD						
Luiers						
Overig						
Milieustraat						
Restafval						
Generiek						

24 mei 2019

20

Zie voor de uitwerking van deze 'post its' het (korte) verslag

Uitnodiging VANG-workshop gemeente Oldambt

Project in het kader van VANG-support van NVRD

Tijdstip: vrijdag 24 mei 2019

Tijd inloop vanaf 10.30 uur

aanvang 11.00 tot 13.00 uur (inclusief lunch)

Locatie: Brugstraat 2, Scheemda (raadszaal)

Genodigden: Bernard Meulman, Bard Boon, Jan Polkerman, Roelof Eilders, Richard de Groot, Charone Tellegen, Tineke Oost, Dorien Kwant, Auktje Kuiper, (allen gemeente Oldambt)
Anneloes Oldenburger (Virol)
Arco Marissen (Area Reiniging)
Arjan Tonniss (Afeer)
Frits v.d. Werff (Milieudienst Groningen)

1 Achtergrond en doel van de workshop

De gemeente Oldambt heeft sinds 2015 diverse maatregelen op het gebied van huishoudelijk afvalbeheer ingevoerd. De gemeente staat nu voor een evaluatie van de uitgevoerde maatregelen en het opstellen van een actieprogramma voor de komende jaren.

In het kader van het VANG-support programma van de NVRD heeft de gemeente Oldambt gevraagd om ondersteuning gevraagd bij het organiseren van een workshop met betrokkenen op het gebied van het gemeentelijk afvalbeheer. IPR Normag is door de NVRD verzocht deze ondersteuning te bieden.

Het doel van de workshop (c.q. brainstormsessie) waarvoor u bent uitgenodigd is het verkennen en bespreken van mogelijke verbeteropties en de plussen en minnen. De uitkomsten van deze workshop kunnen vervolgens worden meegenomen bij het opstellen van het actieprogramma voor de komende jaren.

In deze uitnodiging vindt u het programma van de workshop op 24 mei 2019 en een korte toelichting op het afvalbeheer- en grondstoffenbeleid in de gemeente Oldambt. In de bijgevoegde **Grondstoffenmonitor Oldambt (2018)** vindt u een overzicht en analyse van de prestaties op het gebied van huishoudelijke afval- en grondstoffen tot en met 2018.

Voor eventuele vragen of nadere afstemming kunt u contact opnemen met Bernard Meulman van de gemeente Oldambt (06 337 659 72).

Met vriendelijke groet, en tot ziens op 24 mei,

Paul de Bruin

Eline Nijmeijer

2 Programma VANG-workshop 24 mei 2019

1. Opening en kennismaking van de deelnemers
2. Terugblik afvalbeheerbeleid van de gemeente Oldambt en gerealiseerde prestaties
Inclusief een overzicht van de inzamelvoorzieningen in de huidige situatie.
3. Gezamenlijke verkenning van kansen en mogelijkheden voor de gemeente Oldambt voor het behalen van de VANG-ambities

Aan de hand van het volgende kader worden de mogelijkheden verkend

- Verkenning afval- en grondstoffenstromen die interessant zijn om aan te pakken;
 - Voorzieningen voor het scheiden en aanbieden van afval- en grondstoffen en het serviceniveau (beschikbaarheid, inzamelfrequentie, etc.);
 - Prijsprikkels (zowel positieve als negatieve prijsprikkels);
 - Handhaving en begeleiding;
 - Communicatie en participatie (bewustwording, verleiden, informeren, betrekken, et cetera);
 - Technische be- en verwerkingsmogelijkheden die kunnen bijdragen aan de reductie van het restafval en scheiding en gebruik van recyclebare grondstoffen.
4. Beoordeling kansrijkheid van de geïnventariseerde mogelijkheden
 - Bijdrage aan VANG-ambities en doelstellingen;
 - Praktische uitvoerbaarheid (technisch, operationeel, juridisch, financieel).
 5. Afronding en afsluiting

3 Afvalbeheer- en grondstoffenbeleid gemeente Oldambt

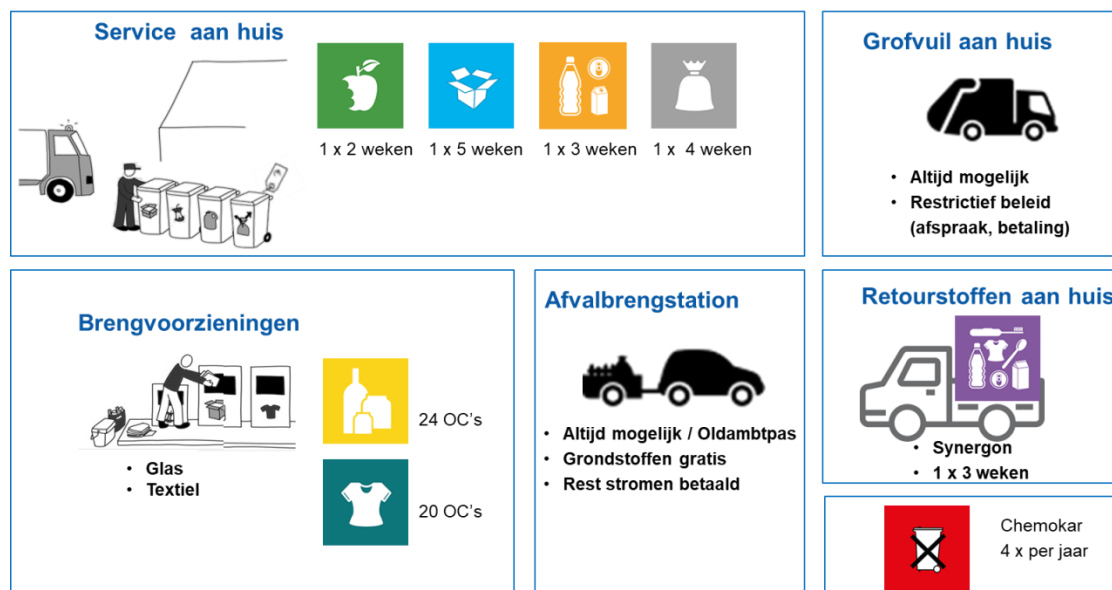
Het Rijk, gemeenten (VNG) en organisaties voor afvalbeheer (NVRD) zetten zich met het uitvoeringsprogramma Van Afval Naar Grondstoffen (VANG) gezamenlijk in om de transitie naar een circulaire economie in Nederland verder te stimuleren. De ambitie van het Rijk is hoog: in 2020 is er nog maximaal 100 kg en in 2025 nog slechts 30 kg restafval per inwoner per jaar. Om deze doelen te realiseren is voor veel gemeenten een trendbreuk noodzakelijk.

In de gemeente Oldambt bedroeg de hoeveelheid restafval in 2015 277 kg per inwoner. Met het vaststellen van het beslisdocument “Afvalscheiden loont” heeft de gemeente Oldambt vanaf 2015 koers gezet naar een verdere reductie van het huishoudelijk restafval en meer en betere scheiding van recyclebare grondstoffen.

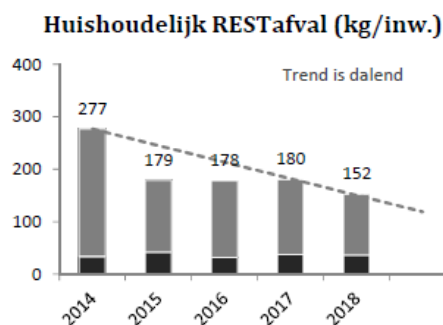
Het gaat hierbij om:

- **Diftar.** Sinds 2015 wordt voor het aanbieden van de grijze container (of zak in de ondergrondse container) een tarief in rekening gebracht.
- **Plastic verpakkingen en drankenkartons.** Gescheiden inzameling van kunststoffen en drankenkartons in zakken die gratis door de gemeente worden verstrekt. (Sinds 2015.)
Na een proef in 2017 is in 2018 gestart met de inzameling van PMD met minicontainers voor laagbouwaansluitingen.
Voor hoogbouw wordt maatwerk geleverd: gebruik ondergrondse (pers)container, bovengrondse verzamelcontainer of inzameling met zakken.
- **Kringloopwagen (retourstoffen).** De inzameling met de kringloopwagen van Afeer is aangepast en opnieuw onder de aandacht gebracht. Naast textiel, metaal en kleine elektronische apparaten worden er nu ook frituurvet/olie en harde kunststoffen ingezameld. (Sinds 2015.)
Dit is in 2018 uitgebreid met speelgoed en boeken.
- **Communicatie en participatie.** Diverse vormen van afvalcommunicatie zoals projecten met scholen, afval app, plaatselijke media enz. Daarnaast gerichte informatieverstrekking bij wijziging van beleid.
- **Afvalbrengstation.** Het aantal te scheiden afvalstromen op het afvalbrengstation is alsmaar toegenomen. Bijvoorbeeld met matrassen, harde kunststoffen en piepschuim (EPS).
In 2019 hebben alle inwoners een pas ontvangen voor het bezoeken van het afvalbrengstation.

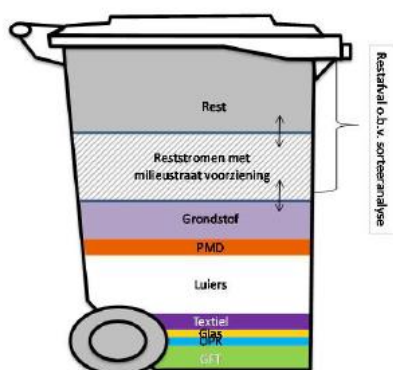
De volgende figuur schetst de huidige voorzieningen en het serviceniveau in de gemeente Oldambt op hoofdlijnen.

Deze maatregelen en de bereidheid van de inwoners om bij te dragen aan de VANG-ambities zijn niet zonder resultaat gebleven. In de afgelopen jaren is de hoeveelheid huishoudelijk restafval gedaald naar circa 150 kg/inw. per jaar (een reductie van 45% ten opzichte van 2014: 125 kg/inw.). In de bijgevoegde **Grondstoffenmonitor Oldambt (2018)** vindt u een overzicht en analyse van de prestaties op het gebied van huishoudelijke afval- en grondstoffen tot en met 2018¹.

Er is meer mogelijk. Uit sorteeranalyses waarmee de samenstelling van het (fijn) restafval wordt onderzocht blijkt dat meer dan 50% van het restafval recyclebare grondstoffen betreft. Bovendien bevinden zich in dit restafval nog grondstoffen waarvoor geen exacte hoeveelheid kan worden vermeld. Dit als gevolg van de wijze waarop de sorteeranalyses werden uitgevoerd. Dit betreft bijvoorbeeld dakleer, fietsbanden (rubbers), frituurvet, textiel/poetslappen, gips, plamuur en matrassen.

Naar schatting bevat het huishoudelijk restafval in de gemeente Oldambt rond 70% recyclebare grondstoffen. En daarbij wordt per inwoner per jaar ook nog zo'n 36 kilo ongesorteerd grof huishoudelijk afval ingezameld.

¹ Indien geprint, het best leesbaar in kleur op A3 formaat.

Mondiaal en regionaal worden grondstoffen schaarser en daarmee vaak ook kostbaarder. Daarom is een omslag in het denken Van Afval Naar Grondstoffen (VANG) gemaakt. Het Rijk, gemeenten (VNG) en de organisaties voor afvalbeheer (NVRD) streven gezamenlijk naar een afvalloze samenleving.

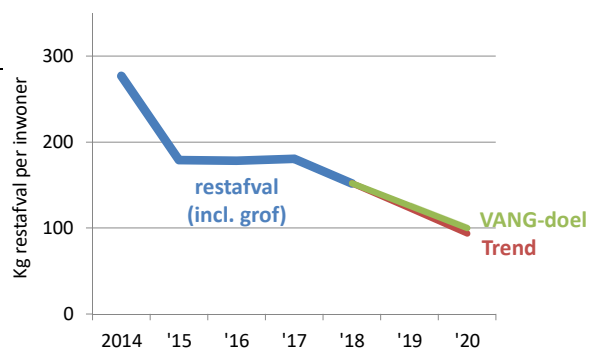
De ambitie is 75% afvalscheiding en maximaal 100 kilogram restafval (fijn+ grof) per inwoner per jaar in 2020. En in 2030 nog slechts 50 kilogram restafval per inwoner. Het landelijk gemiddelde bedraagt 56% afvalscheiding en circa 211 kilogram restafval (2017). Deze grondstoffenmonitor presenteert de afvalprestaties van Oldambt, in vergelijking met referentiegemeenten.

Prestatie en ambitie

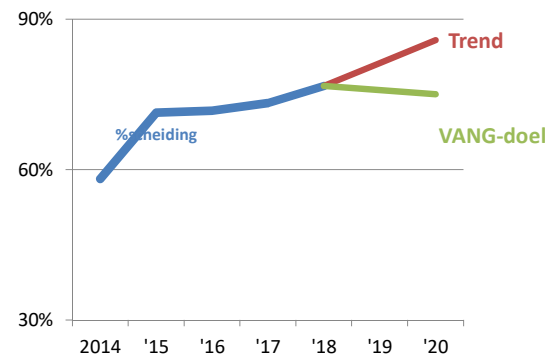
Oldambt			VANG
2018	trend		2020
	152	↓ kg rest per inwoner	100
%	77%	↑ afvalscheiding	75%
			afvalscheiding

* Cijfers van 2018 zijn een prognose op basis van halfjaarcijfers

Restafval huidig en trend bij gelijkblijvend beleid

Grondstofscheiding huidig en trend

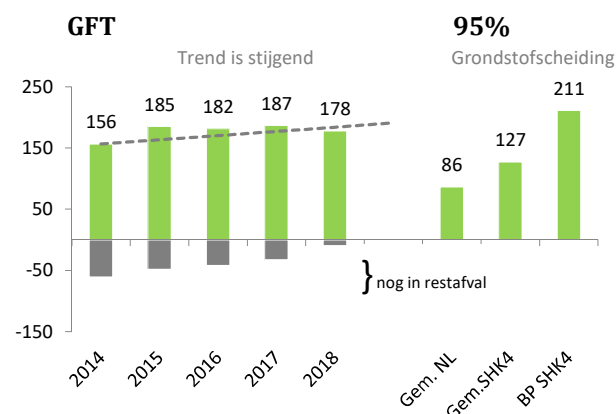
Gemeenten hebben een zorgplicht voor de inzameling van huishoudelijk afval en een maatschappelijke opdracht om bij te dragen aan de genoemde VANG-ambities en de totstandkoming van een circulaire economie.

Het scheidingspercentage in Oldambt bedraagt met stijgende trend 77% en er wordt nu nog 152 kg restafval (incl. grof) ingezameld.

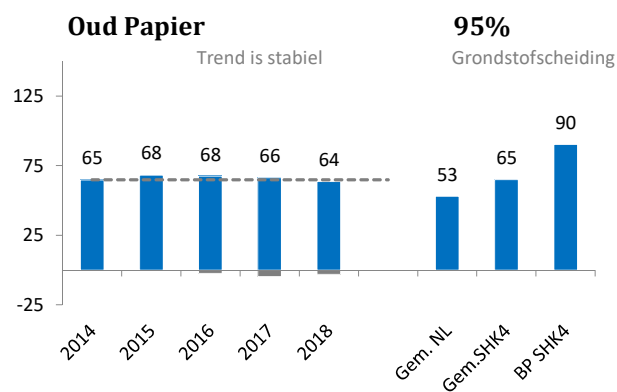
Gescheiden grondstoffen

Gem. NL = Gemiddelde prestatie in Nederland. Gem. SHK = De de gemiddelde prestatie binnen de stedelijkheidsklasse van Oldambt (BP SHK4). BP SHK = De best practise binnen de stedelijkheidsklasse

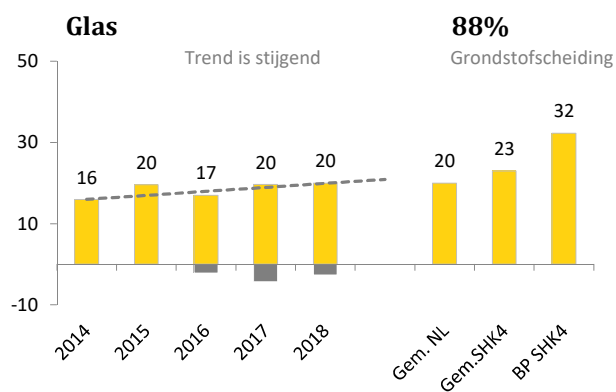
De volgende grafieken presenteren de hoeveelheden grondstoffen (kg per inwoner per jaar). De grijs gekleurde delen betreffen de hoeveelheid grondstof die zich nog in het restafval bevindt.

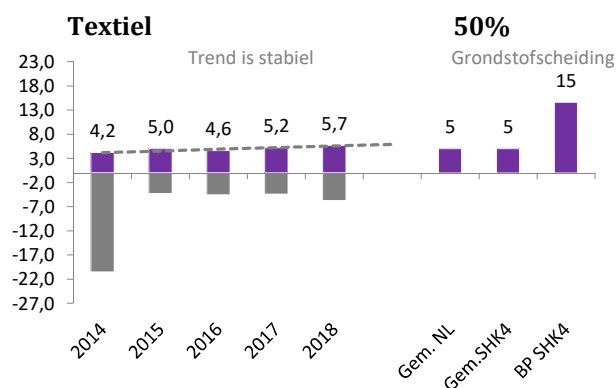
Er wordt 178 kg Groente-, Fruit- en Tuinafval (GFT) per inwoner gescheiden. De trend is stijgend. Er zit nog zo'n 10 kg GFT in het huishoudelijk restafval en dus wordt 95% apart gehouden. Gemiddeld wordt er in de stedelijkheidscategorie van Oldambt (Gem.SHK4) 127 kg per inwoner ingezameld.

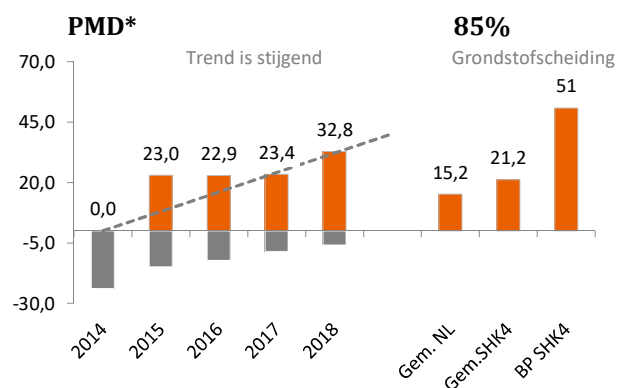
Momenteel wordt er 64 kg Oud Papier en Karton (OPK) per inwoner gescheiden. De trend is stabiel. In het huishoudelijk restafval zit nu nog zo'n 3 kg herbruikbaar OPK. 95% van het OPK wordt apart gehouden. Gemiddeld wordt er in de stedelijkheidscategorie van Oldambt (Gem.SHK4) 65 kg per inwoner ingezameld.

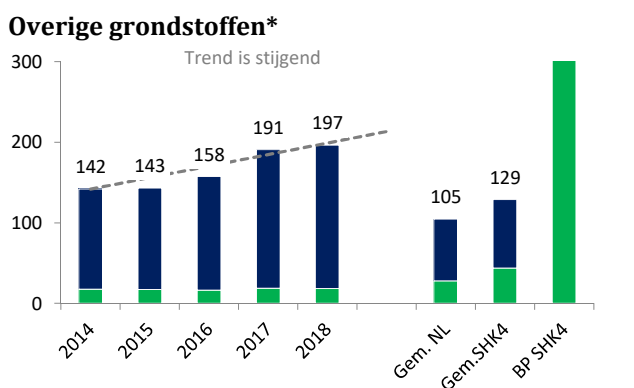
In de huidige situatie wordt 20 kg (verpakings)glas per inwoner gescheiden en de trend is stijgend. Volgens de sorteeraanlyse zit er nog 3 kg glas in het huishoudelijk restafval. Het glas wordt nu voor 88% gescheiden. Gemiddeld wordt er in de stedelijkheidscategorie van Oldambt (Gem.SHK4) 23 kg per inwoner ingezameld.

Nu wordt 5,7 kg Textiel per inwoner gescheiden en zit er circa 5,7 kg textiel in het restafval. 50% van het textiel wordt nu dus ingezameld en de trend is stabiel. Gemiddeld wordt er in de stedelijkheidscategorie van Oldambt (Gem.SHK4) 5 kg per inwoner ingezameld.

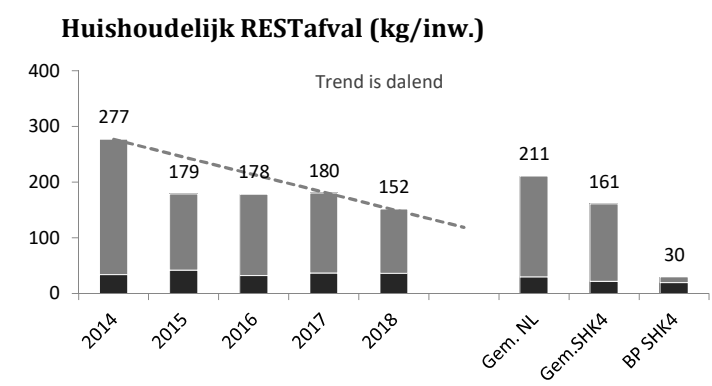
In totaal wordt 33 kg PMD per inwoner wordt gescheiden. De trend is stijgend. Het PMD wordt bij de bron gescheiden ingezameld. 33 kg wordt brongescheiden (oranje). In het restafval zit nog +/- 5,8 kg PMD en 85% van het aanwezige PMD wordt apart ingezameld. Gemiddeld wordt er in de stedelijkheidscategorie van Oldambt (Gem.SHK4) 21 kg per inwoner ingezameld.

*= grof tuinafval, oude apparaten, asbest, metaal, etc.

Ongeveer 84% van het grof afval wordt (voornamelijk op de milieustraat) gescheiden ingezameld. De 197 kg gesorteerd grove grondstoffen per inwoner, zoals de 19 kg Grof TuinAfval, kan worden gerecycled. De trend is stijgend. Gemiddeld wordt er in de stedelijkheidscategorie van Oldambt (Gem.SHK4) 129 kg per inwoner ingezameld.

Huishoudelijk (grof) restafval

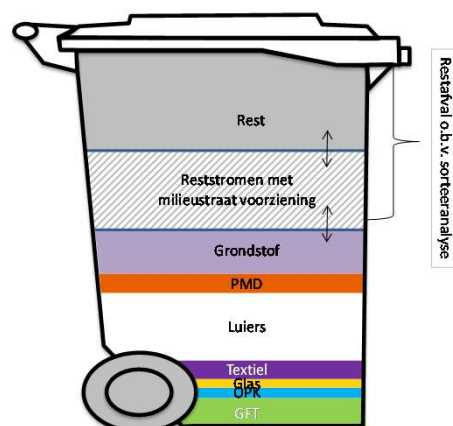

lichte markering = (fijn) huishoudelijk restafval en donkere = grof huishoudelijk restafval

Reductie van restafval is het doel. Nu wordt nog 36 kg grof restafval en 116 kg (fijn) restafval per inwoner ingezameld. De trend is dalend.

Samenstelling huishoudelijk fijn restafval

Gebaseerd op 116 kg fijn restafval per inwoner en sorteeraanlyse.

Opmerking bij sorteeraanlyses

Uit de cijfers hiernaast kan het volgende worden geconcludeerd: 54% van het fijn restafval kan nog als grondstof worden herwonnen, waarna 53,4 kg/inw (46%) overblijft als 'echt' restafval. Samen met 36 kg grof restafval kan de gemeente dus 'zakken' naar 89,4 kg per inwoner.

In de sorteeraanlyse (Fuhler, 2018) worden diverse stromen als 'echt restafval' gelabeld, waar wel een voorziening en/of verwerkingsroute voor is, waaronder: Dakleer, fietsbanden, frituurvet, gebruikte poetslappen, gips, te vieze kleding, matrassen, plamuur en gesloten verpakkingen met inhoud.

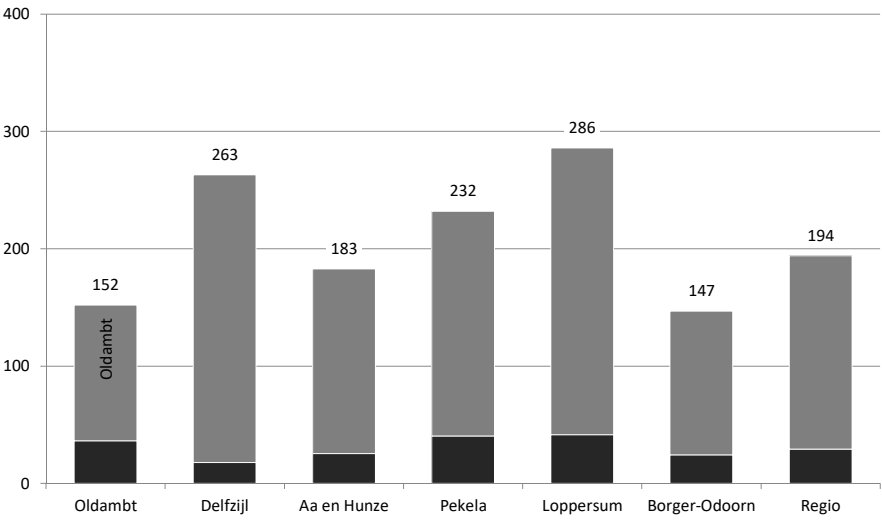
Door hier maatregelen op te nemen kan de prestatie verder verbeteren. Een meer gedetailleerde sorteeraanlyse op deze categorie 'rest' is gewenst.

Vergelijking andere gemeenten 2017=2018

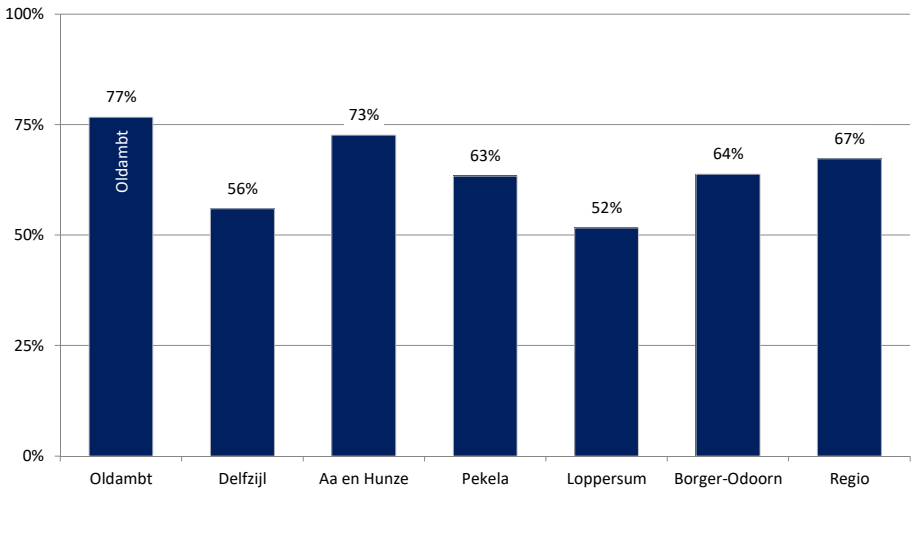
De volgende grafieken presenteren de huidige hoeveelheden restafval per inwoner en het scheidingspercentage in referentiegemeentes

Kilogram huishoudelijk RESTafval per inwoner

% Percentage grondstofscheiding

In Oldambt wordt per inwoner 152 kg restafval ingezameld en het huidige scheidingspercentage is rond de 77%.

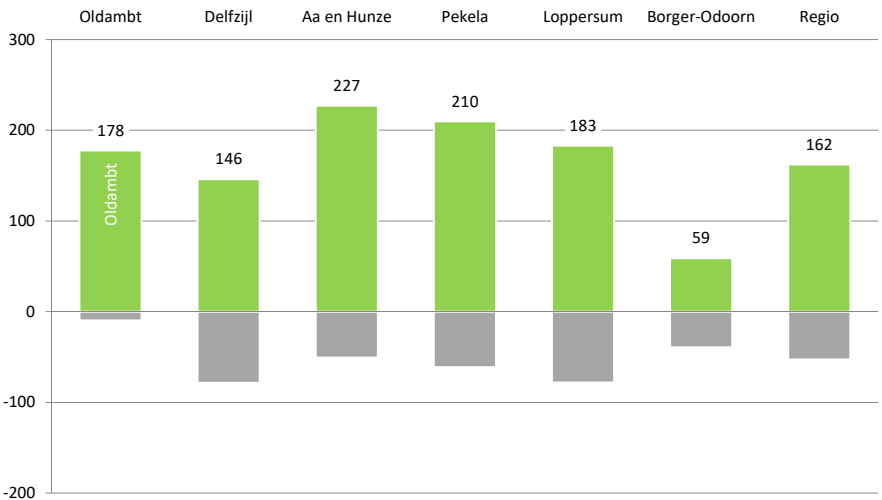

Gescheiden grondstoffen

Ter vergelijking presenteren deze grafieken de hoeveelheid gescheiden grondstoffen (kg per inwoner per jaar) in het referentiegebied

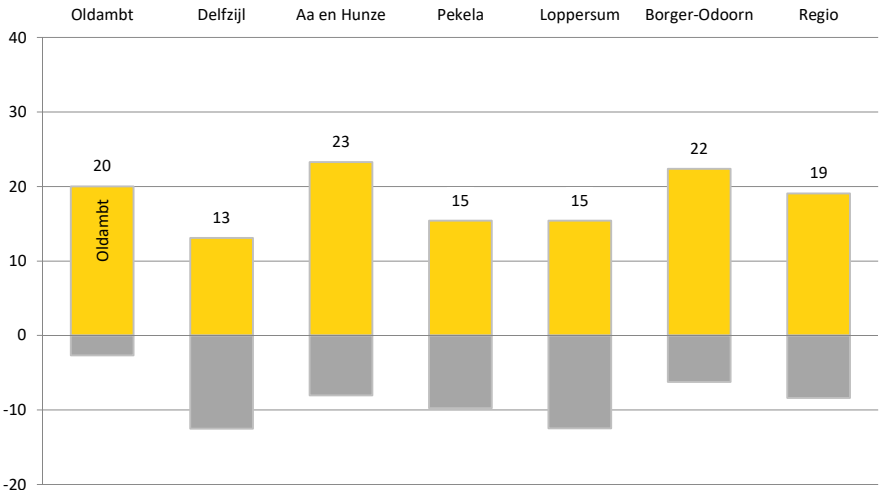
De grijs gekleurde delen betreft de hoeveelheid grondstoffen dat zich in de betreffende gemeente nog in het restafval bevinden.

GFT

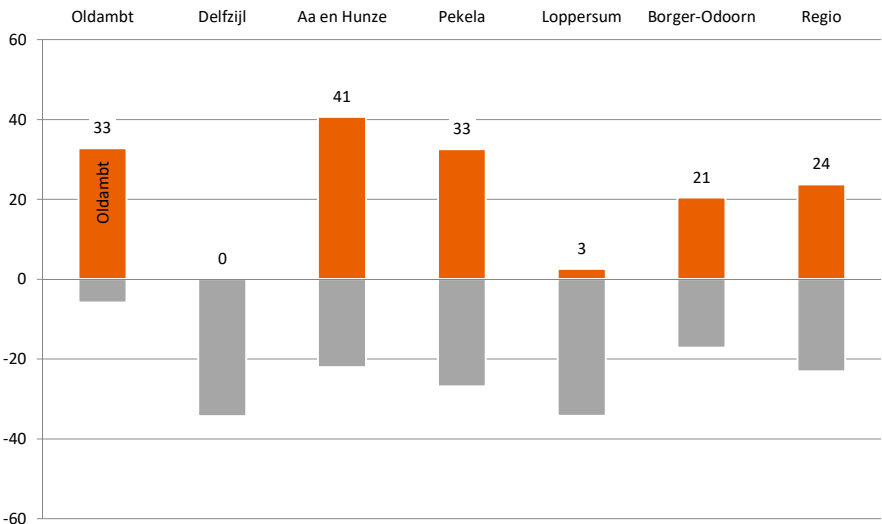
Oldambt heeft in het jaar 2018 178 kg GFT per inwoner gescheiden ingezameld. De bandbreedte met de referentiegemeenten bedraagt 59 tot 227 kg per inwoner.

Glas

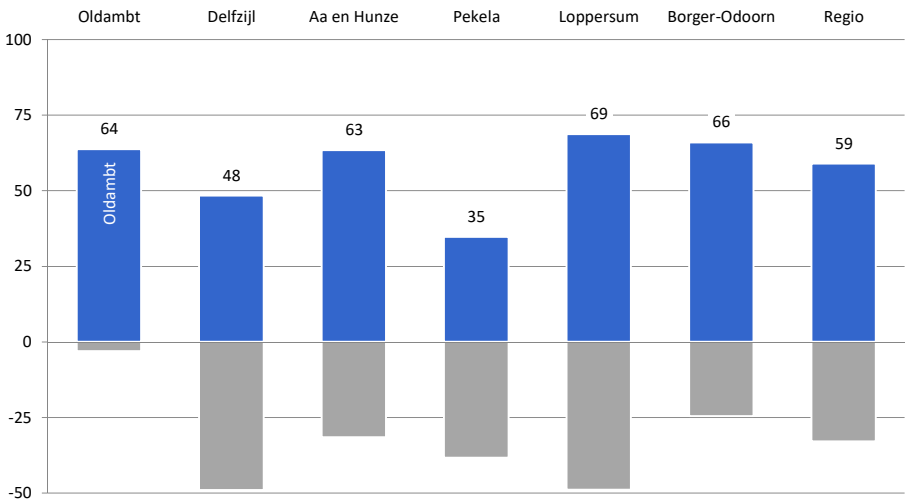
In Oldambt wordt 20 kg Glas per inwoner gescheiden. Bij de referentiegemeenten bedraagt de bandbreedte 13 tot 23 kg per inwoner.

PMD*

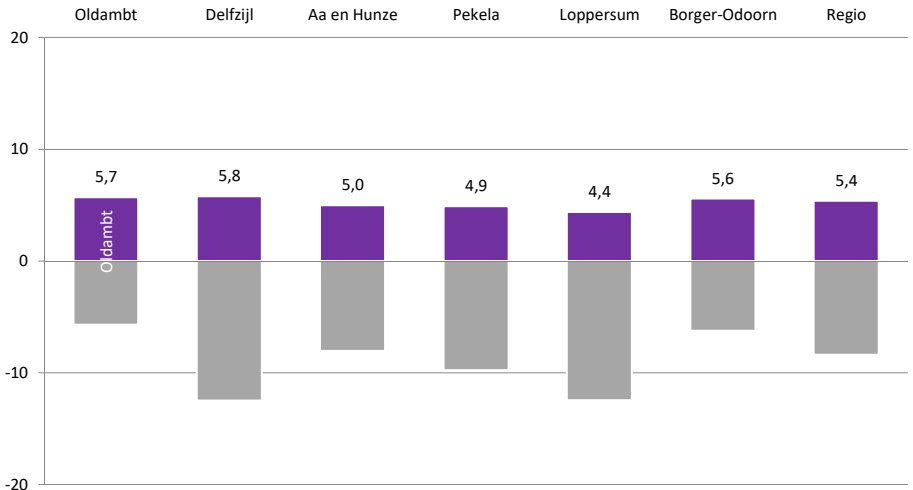
Oldambt scheidt in totaal 33 kg Plasticverpakkingen, Metalen verpakkingen en/of Drankenkartons (PMD) per inwoner. In het referentiegebied bedraagt de bandbreedte tussen de 0,0 en 41 kg PMD per inwoner.

Oud Papier

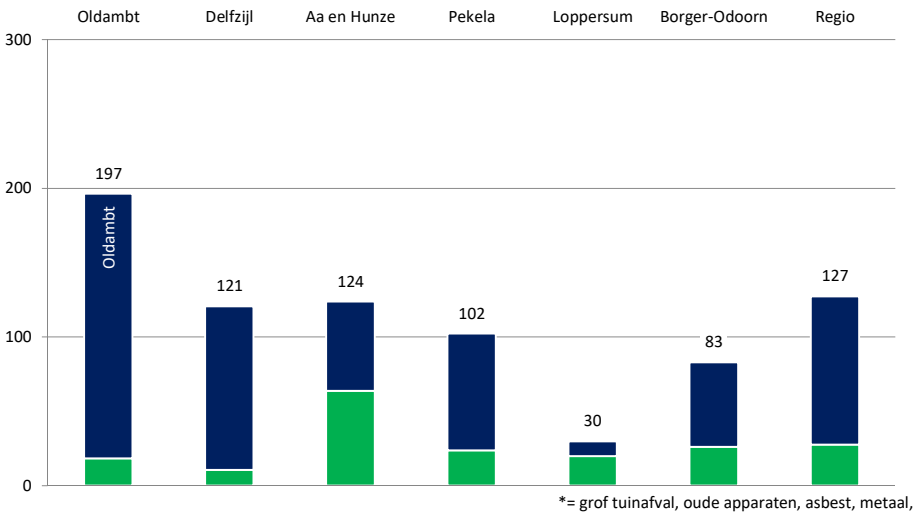
In Oldambt wordt 64 kg Oud Papier en Karton per inwoner gescheiden. De bandbreedte met de referentiegemeenten is per inwoner 35 tot 69 kg.

Textiel

In 2018 scheidt de Oldambt 5,7 kg textiel (kleding en schoeisel) per inwoner per jaar. De bandbreedte bedraagt 4,4 tot 5,8 kg textiel per inwoner.

Overige grondstoffen*

*= grof tuinafval, oude apparaten, asbest, metaal, etc.

In Oldambt wordt het grofafval, zoals 19 kg Grof Tuinafval veelal op de milieustraat gescheiden ingezameld. In 2018 is al 197 kg grondstoffen per inwoner gescheiden.